

Ojczysty - dodaj do ulubionych / Ciekawostki językowe

NAPATOCZYĆ SIĘ

O J C Z Y S T Y – D O D A J
D O U L U B I O N Y C H

NAPATOCZYĆ SIĘ, czyli 'zjawić się gdzieś przypadkowo' lub 'natknąć się na kogoś, na coś'. To słowo potoczne i właśnie z POTOCZNOŚCIĄ ma wiele wspólnego: oba wyrazy mają wspólnego przodka. Rzeczownik POTOCZNOŚĆ i przymiotnik POTOCZNY pochodzą od czasownika potoczyć się w znaczeniu 'zacząć się rozwijać, trwać', a ten z kolei wywodzi się z prasłowiańskiego, przedrostkowego *po-tekci 'popłynąć'. Ten sam dawny czasownik dał początek słowu PATOKA, które oznaczało nie tylko 'płynny miód' (tak jak dzisiaj), lecz także ogólnie 'to, co płynie, spływa, co jest płynne'. Od PATOKI powstał czasownik PATOCZYĆ SIĘ, do dziś znany gwarom kociewskim, używany w znaczeniu 'przychodzić bez zaproszenia'. Jego dokonaniem odpowiednikiem jest właśnie NAPATOCZYĆ SIĘ – czasownik, który w XIX w., w dużej mierze dzięki Joachimowi Lelewelowi, trafił do polszczyzny ogólnej.